

KÁVÉESOK LAPJA

VIII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

21. szám

Kiadó és lap tulajdonos:
A Budapesti Kávésok Ipartestülete

Felelős szerkesztő:
Dr. Havas Nándor

Szerkeszti:
A Budapesti Kávésok Ipartestületének
sajtóbizottsága.

A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy lélekre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő

Jelentkezni:
minden hó 1-én és 15-én

Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút. 38. I. em. 5. Telefon József 321—05. Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd u. 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig. —

Igéret, amely — nem teljesült

Az elmúlt hónapokban felelős helyről származó nyilatkozatok alapján az egész gazdasági érdekeltiség már reménykedve várta, hogy az üzletbérlet leszállítása körüli harc végre nyugvóponttra jut és a béregyeztetés törvényes szabályozása folytán sikerülni fog az agyonanyagotott és a legsúlyosabb gondokkal küzdő kereskedő és iparos világnak ezt a fájdalmas sebet orvosolni. A közzétett rendeletervezettel minden érdekeltiség együttesen és külön-külön foglalkozott, megtette észrevételeit és türelemmel és bizalommal várta, hogy végre napvilágot lásson a reménykedve várt rendelet.

Legnagyobb meglepetésünkre és csalódásunkra, a képviselőház október 26-iki ülésén Bródy Ernő képviselő interpellációjára a belügyminiszter úr kijelentette, hogy „nagyon komolyan megfontolandó kérdés, hogy egyes kivételek kedvéért, amikor az egész gazdasági életnek fejlődése a bérlet lényeges eszökkenése felé halad, szabad-e belenyúlni a jogrendszerbe. A kormány figyelemmel kíséri ezt a kérdést és mielőtt szükségesnek lát egy rendelettel való beavatkozást, amelytől most elvileg tartózkodik, akkor ez meg fog történni, a jelen pillanatban azonban nem látja alkalmasnak a helyzetet ilyen rendelet kiadására.”

Majd újabb felszólulásában azt mondta: „a helyhez kötöttség nem olyan fontos tényező mert a vevőkör szempontjából mindegy, hogy a kereskedő a második vagy harmadik házba költözködik át. Többet ártana, mint használna a gazdasági életnek, ha rendelettel avatkoznának be ebbe a kérdésbe.”

E miniszteri kijelentésekből két tanulságot szűrhetünk le.

Az egyik, hogy a kérdésben nem fog történni semmi, a bérlők továbbra is ki lesznek szolgáltatva háziuraik jó vagy rosszakaratainak.

A másik, hogy a miniszter úr nincs helyesen informálva, mert nem méltányolja azt, hogy a helyhez kötöttség egyes ipari és kereskedelmi ágakra nézve, mit jelent.

Igy a rosszul informált minisztertől a jól informált miniszterhez kell fordulnunk és reál kell mutatnunk, mit jelent ez az állásfoglalás a kávéipar szempontjából.

Téves és tarthatatlan az a felfogás, hogy egyes kivételek kedvéért nem hajlandó belenyúlni a jogrendszerbe. Törvényeink egy tekintélyes része igenis a kivételes eseteket szabályozza és így semmi jogos akadálya nem lehet a kérdés szabályozásának. E logika alapján feleslegesek lennének összes büntetőtörvényeink, mert hiszen büncselekményeket nem mindenki követ el, csak a társadalomnak egy elenyésző töredéke. De nem kell váltótörvény sem, mert nem mindenki ír alá és forgat váltót. Ilymódon végigmegy egész törvényhozásunkon a corpus juris tekintélyes részét fe-

leslegesnek mondhatnók.

Megállna a miniszter úr érvelése, ha az érdekeltek általános, kivétel nélküli bérleszállítást kérték volna; de ép akkor, amikor igenis a konok, a viszonyokat méltányolni nem akaró háztulajdonosok elleni jogvédelemről van szó, igenis szükség van megfelelő hatósági rendelkezésre.

Magunk is elismertük és hangsúlyoztuk, hogy vannak méltányos és belátó háztulajdonosok, akik minden kényszerítő eszköz nélkül leszállították bérlőik bérét, de ép ezért, mert vannak emberi érzésű háziurak, akik bérlőik existenciáját concessziók árán is megkönnyítik, méltányos, hogy mód adassék a rideg önzés és a méltánytalanság megfékezésére.

Azért kell kivételes intézkedés mert vannak kivételes emberek, akik süket fülekkel és bezárt szemmel haladnak el bérlőik küzdelmei mellett, nem törődve azzal, hogy mi lesz akkor, ha bérlőjük nem bírva a viszonyokkal való meddő harcot, összeomlott existenciával távozik. Azután persze kiadják helyiségüket olyan engedelménnyel, aminek a fele is elég lett volna a tönkrement bérlő existenciájának fenntartására.

Konkrét eseteket úgy hisszük elegendő tudunk a közelmúlt történetéből.

Szinte csodálatos, hogy a jogrendszerbe való benyúlástól annyira fázik a miniszter úr. Mi idestova több mint egy évtizede sajtót testünkön érezzük a gazdasági szabadság korlátozását. Az uzorabíróságokról szóló 1920:XV. t.cikk még teljes mértékben hatályban van, holott annak fenntartására ma már szükség nincsen, — hiszen nagyon jól tudjuk, hogy inkább az úrrombolással, mint az úrrágitással kell küzdenünk. De a törvény meg van, érvényes és ha egy jókedvű vendégnek az a szellemes ötlete támad, hogy egy pohár francia cognac ára miatt a kávést feljelenti, bíró elé kell állani és védekezni kell.

Ez a törvény idejét mult belenyúlás a jogrendszerbe, de ennek eltörlését nem látják szükségesnek hatóságaink.

A legnagyobb mértékű informálatlanságot a miniszter úr azon megállapítása mutatja, amelyben a helyhez kötöttség jelentőségét teljesen negligálja. A vevőkör szempontjából egyáltalán nem mindegy, hogy a kereskedő a második vagy harmadik házba költözködik. A közönség konzervatív és nem szívesen változtatja bevásárlási helyét. Ha pedig a régi megszokott helyet el kell hagyni, nem oly biztos, hogy a második vagy harmadik házban akad-e megfelelő helyiség és nem kell-e a kereskedőnek évek hosszú munkájával megszerzett vevőkörét — ami voltaképp az ő vagyona — ott hagyni, hogy a város más részén újra kezdje.

De ha ez az áthelyezés az áruüzletnek még — bár nehézségek árán — elképzelhető és végrehajtható, mit csináljon a kávéház tulajdonosa, aki sem a második, sem a harmadik házban nem igen talál megfelelő helyiséget, akinél a költözködés az eddigi értékek teljes megsemmisülését és egész új üzlet berendezését

jelent, tehát olyan kiadásokat amelyek fedezésére nagyon kevés embernek van pénze.

Ha ez a szomszédba való költözködés ennek ellenére kivételesen sikerül, abszolút biztos, hogy az elhagyott helyiségben, a régi vevőkörre számítva, új konkurrens vállalat alakul, amelynek versenye paralizálja azt az előnyt, amit az olesőbb helyiség alacsonyabb bére jelent.

Ezek a lehetőségek is oly kivételesek, hogy a kérdés elbírálásánál számba alig vehetők.

Felesleges hangsúlyoznunk, hogy alig van iparág, amely annyira helyhez lenne kötve, mint a kávéipar. Természetes is, mert a kávéház a környéken lakó közönség szükségleteihez idomul, sőt sokszor a közönség egyes rétegeinek speciális szempontjait akarja kielégíteni. Így látjuk, hogy egymás közelében levő kávéházak közönsége más és más összetételű és nivójú és nem várható és nem remélhető, hogy a kávéház más helyen ugyanezen keretekben legyen vezethető, mint a minő formában az mai helyén vezetettik.

Nem valószínű, hogy a Lipótváros intellektuális közönségének megszokott kávéháza a Ferencvárosban nyíljék meg, úgy a külső kerületek munkás és kisiparos vendégei a köruton találják meg megszokott szórakozó és pihenő helyüket.

A kávéházak helyhez kötöttségét a felek már a bérszerződések megkötésénél respektálják, ezért fizet a kávéház aránylag nagyobb bért, mint bármely más vállalkozás, ezért igyekeznek a bérlő minél hosszabb időtartamra biztosítani a nyugodt munka, a befektetett nagy tőke, a beépített és másutt hasznavehetetlen berendezés amortizálásának lehetőségét.

Készséggel koncedáljuk, hogy vannak szükségletek, amelyek kielégítésénél az előállító lakása kisebb szerepet játszik. A legtöbb vevőre közömbös, hogy szabója, cipésze hol lakik, mert ezek az iparúzó nem állandó, mindennapos szükségletet fedeznek, de az a vendég, aki nyáron egy dunaparti kávéház terraszán foglal helyet, nem igen lesz rábírható arra, hogy kávéját a Mester uccában fogyassza, mert kávéháza a magas és elviselhetetlen bér miatt ideköltözött. A példa abszurd, de igaz.

A kávéháznál a hely existenciát jelent, ezt meg is fizetjük a magasabb bérrel, de ez a bér sem lehet akkora, hogy a reális megélhetést és a kötelezettségek teljesítését lehetetlenné tegye.

Nagyon messze nyúlna, ha szembeállítanók a miniszterelnök úr azon felhívását, hogy a meglévő vállalatok, még létszámon és szükségén felül állítsanak be munkásokat, a belügyminiszter úr azon állásfoglalásával, hogy egy-egy konok háztulajdonos vélt érdekei kedvéért meglévő existenciák sorsa, munkások munkahelye kockára tévessék. Az egyesek érdekének deferálni kell a közösség érdeke előtt és nem tudjuk belátni, hogy ne legyen mód arra, hogy a fokozott étvágy korlátok közé terelésével, másoknak és sokaknak falat kenyere biztosíttassék.

• A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyármánya!

Nem vagyunk politikusok, nem kenyerünk a politikai problémák firtatása. Az üzletberek kérdése nem politikum, hanem adóalanyok, polgárok és munkások kenyérkérdése.

A belügyminiszter úr állásfoglalását nem tudjuk megnyugvással tudomásul venni és ez okból fellebbezünk a rosszul informált minisztertől — a jól informálthoz.

Azt hittük, hogy a mi harcaink számos pontja közül ez a legnehezebb végre közmegelegedésre fog elintéztetni.

Ez nem történt meg, tovább kell küzdenünk, bár attól félünk, hogy mire igazunk és jogos igényeink érvényre jutnak, nem lesz többé, aki azokkal élhessen. *Mészáros Győző.*

Ujabb megadóztatás

Az elvélhetetlen adóterhek csökkentését várva-vártuk és reméltük és kezdtük magunkat abban a reményben ringatni, hogy jobb idők következnek, amikor nem csupán a közterhek törlesztésére, hanem a magunk javára is dolgozhatunk, amikor a f. é. október 22-iki Budapesti Közlönyben megjelent a m. kir. belügyminiszter 185.490—1932. B. M. sz. rendelete, mely az 1932—33. évi inségenyhítő tevékenység költségeinek fedezésére a városokban egyszeri inségjárulék kivetését rendeli el.

Egyszeri inségjárulékot kell kivetni

1. a jövedelemadó
2. a társulati adó és
3. az általános kereseti adó fizetésére kötelezettek terhére.

Az egyszeri inségjárulék fizetésének alapja az 1932. évre alapulvott 1931. évi tiszta jövedelem. A járulék kulcsa a jövedelemadó fizetésére kötelezetteknek, valamint a társulati adót fizető kötelezetteknek az adóösszegnek 20—20 százalékára.

Az általános kereseti adót fizető kötelezetteknek az adó kiszámítása nem a kereseti adó összegéből, de az adóalapból indul ki. Az inségjárulék kulcsa városokként változó 0,5—2 százalékot tesz, Budapesten az adóalapnak 2 százalékára.

Ez magyarra fordítva azt jelenteni, hogy az általános kereseti adó 5 százalékos kulcsa további 2 százalékkal emeltetik fel egyszeri inségjárulék címén. Ugylátszik a rendelet szövegezője igen diszkrétül, nem akarta egyszerűen leírni azt, hogy a kereset adó e címen 40 százalékkal pótolatik meg, hanem a csekélynek látszó 2 százalékos megállapításba rejtetve ezt a keserű pirulát.

Az új adó illusztrálásául a következő példát állítjuk fel.

Ha valakinek 1931. évi adóalapja 5000 pengő és az adózónak két családtagja van, a kereseti adója 5000 P után 5% 250.— P
jövedelmi adója 5000 P után 132.— P
382.— P

ehhez járul a kereseti adóalap (5000 P)
2 százaléka 100.— P
valamint a jövedelmi adó (132 P)
20 százaléka 26.40 P
összesen 508.40 P

A felemelés tehát az 5000 pengős adóalapnál kerekén 33 százalékos. Természetesen nem akartuk a példát komplikálni és a jövedelemadó rendkívüli pótlékával, meg a többi felszámítására kerülő egyéb adókkal, amelyeket fizetnünk kell.

A kivetett inségjárulék — tekintet nélkül arra, hogy a fizetési meghagyást, mely napon kézbesítették, 1932. évi november 15-én válik esedékessé és három egyenlő részletben: 1932. évi december 15-ig, 1933. évi január 15-ig és 1933. évi február 15-ig kamatmentesen fizethető be. Aki esedékes tartozását a megállapított fizetési határidőkben nem fizeti be, az állami egyenesadókra megállapított késedelmi kamatot tartozik megfizetni.

Ha az inségjárulék alapjául szolgáló adókötele tiszta jövedelem, illetőleg nyereség összegét a jövedelemadónál, társulati adónál vagy az általános kereseti adónál felemelik vagy leszállítják, az inségjárulékot is hivatalból megfelelően helyesbítenni kell.

Teljes mértékben átérezzük az inségesek nyomora enyhítésének szükségét, azt hisszük azonban, a kérdés nincs azzal megoldva, ha az adóalanyok megszűnik köre, amelyek már amúgy is a legvégső nehézségekkel küzdőnek, új adókat vetnek ki.

Regényes pesti kávéházi történet 1932-ből

Leszcinszky Szaniszló lengyel király magyar titkára, XVI. Lajos francia király bizalmasa és két pesti nemes kisasszony kávéházi joga.

Alábbi pesti kávéházi történet olyan regény, amelyet csak a nagy Regényíró Mester, az Élet írhatott. E történetet pontos leltári és könyvtári adatokkal együtt a „Pest-budai Kávéfőzés története” című munkánk fogja tartalmazni. Alábbiakban röviden közöljük a história velejét, annak bemutatására, mi volt éppen száz esztendeje, 1832-ben a pesti kávéház és — a pesti kávé.

Jeszenczei nemes Jankovich József 1706. február 22-én született a Barsmegyei Szklenón. A kuruc szabadságharc után a krakkói egyetemen tanult. A rendkívül tehetséges fiatalembert bemutatottak Leszcinszky Szaniszló lengyel királynak, ki a fiatal magyart nagyon megkedvelte, fedezte egyetemi tanulmányainak költségeit és rokonának, gróf Krotunsky királyi tárnokmester és alpecsétnőnek leányát nőül adta hozzá. Mikor a tragikus sorsú király 1736-ban Lengyelországból Franciaországba menekült, az ekkor már lengyel nemessé lett Jankovich József gondjaira bízta *Danzigból* francia kikötőbe küldött hajóját, kíneseit és bizalmi embereit. A király ott halt meg a száműzetésben, de leányát XV. Lajos francia király vette el feleségül. Jankovich francia nemességet kapott s a lotharingiai Lunvilleben halt meg 1768-ban.

Itt született fia Antal Szaniszló Péter 1763-ban. A francia hadseregnek volt tisztje, a forradalom alatt XV. Lajos francia király egyik legelhibált embere volt a nyaktól elől menekülő királyt nagy pénzüsszeggel segítette. A forradalom lezajlása után a francia trónra visszatérő Bourbonok francia báróvá tették Jankovich Antalt s nagy birtokokkal jutalmazták, melyeket ő hitbizományvá alakított.

1830. január 22-én a báró egyetlen fia és reménye, Jankovich Anselm báró, 24 éves korában farkasvadászaton szerencsétlenül járt és meghalt. A megszorodott szívű apa 1832. nyarán Magyarországon élő rokonai látogatására jött, hogy közülük egyet örökbe fogadhasson.

A jeszenczei Jankovich-családnak két ága élt ebben az időben Pesten. Két ágból való Jankovich György, a jászok és kunok főkapitánya és fávóli unokatestvére László, nógrádmezei főszolgabíró a Pesten kétszeresen kávé-s-jogos kovászai Kovách Zsigmond táblabíró, pézezi nagybirtokos és többszörös pesti háztulajdonos két leányát vették feleségül. Jankovich György felesége kovászai Kovách Ilona atyjától az 1818-ban nagytatyja, a széki származású Kovách Mózes által alapított „Vadászkürt” szálló kávéházi helyiségeinek bérjogát örökölte. A másik leány Lawa, az ugyan-csak nagytatyja Kovách Mózes által megszerzett Sebestény-téri kávéházjogot, az 1845—1867 között oly neves és nagy szerepet vitt jurátus és diák kávéháznak, a márciusi ifjak által beözöndezett „Fillinger apónak” kávéházjogát örökölte.

Báró Jankovich Antal felkereste Pesten ekkor kávéház-jogos rokonait. Jankovich Györgynek, a jászok főkapitánynak öccse Vince megnyerte tetszését, magával vitte Franciaországba s ráhagyta vagyonát. Vince báró Ludovica Vaulchier márkinőt vette feleségül. Utódi De Mortimont-Jankovich báró néven máig élnek Franciaországban.

Ugyanekkor történt, hogy a Jankovich-család harmadik ágából származó Miklós, a híres régiségkutató és gyűjtő híres gyűjteményét az országgyűlés vásárolta meg a Magyar Nemzeti Múzeum számára. Mindezekről az akkori sajtó mezeneteg sokat írt s minden bizomnyal sokáig legérdekesebb beszéd tárgya volt a „Vadászkürt” és a „Fillinger” kávéházi törzsvendégeinek.

Bécsi kávéházi vendégek

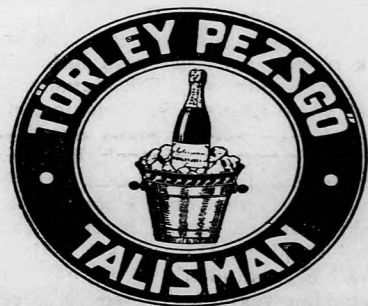
A bécsi kávéház már ősidőktől fogva a kényelemnek kulturával telített hajléka; már tudnillik a bécsi kávéház, mint olyan, és nem az irodalmi-, színházi-, film- és egyéb szakna törzskávéháza. Épen úgy jellegzetes Bécsre, mint az Istvántemplom tornya, a városháza kömebere az óriáskerék, a valcer és a „heuriger”. Kávéház nélkül a város egyszerűen el sem képzelhető. Annyi bizonyos, hogy nyújt élvezetet. Ezenkívül kitűnő vadászterület szenvedélyes emberismerők és lélekbarátok számára. Érdekes típusok kerülnek a felszínre, akiket érdemes nagyítóval is megvizsgálni.

LÉGHUZAT ELLEN PARAFÁ LÉGELZÁRÓ
Szereléseket végez garanciával
PARAFUZEUM
Berlini tér 3 Tel.: 213—38.
Legelőkeltebb ablakszigetelő.
Mindenhol kapható!

Itt van először is a követelőző vendég. Ez nehezen kezelhető, kellemetlen úriember, neurastheniás s amellett ügylétszik a gyomra és epéje sines rendben. Mindig valami megfekszi a gyomrát, amit valahol összevett és végül is epéműlt kap. Akadékoskodik, gáncsolódik, szitkozódik, morog, semmivel sines megelégedve: szóval: lehangoló egy ember. Már amikor belép a kávéházba dühöng, hogy a forgóajtó iránta való tiszteltből nem forog önmagától, hanem várja, hogy meglőjkék. Belépve olyan élesen kritizáló szemmel és összeráncolt homlokkal méregeti a helyiséget, mintha meg akarná azt venni. Ha sok a vendég, az a baja, hogy rossz a levegő, ha kevesen vannak, vagy egyáltalában üres a kávéház, morog: „No persze, ki jár az ilyen lebutja! Köztudomású dolog...!” Nagyobb vagy kisebb teácsészét kér, barnábbat, világosabbat, aranyszínűt, szűrve a kávéét dupla habbal és sok főllel, de langyos forrón egészen hideg kanállal, azonkívül a esze füle baloldalt legyen, mert ő balkezes! Háromszor is visszaküldi amit megrendelt, míg végül így szól: „Na hagyja itt már végre azt a vacakot!”... A közelében nem szabad senkinek köhögni, sem egy hangos szót szólni, különben a falhoz szegezi a szerencsétlent pillantásával: „Mi az?! Az Abelesz-kávéházban vagyunk?...” Kellene egy úriember!

Más típus az író vendég. Bejön, leül, elkéri a cím és lakjegyzéket, a telefonkönyvet és a lexikont, tintát, tollat kér és hozzáfog levelezése elintézéséhez, amelyhez az anyagot egy, papirokkal a pukkadásig megtöltött bőrtáskából cipeli magával. Irásban reggelizik, tízóraizik ebédel, uzsonnázik és vacsorázik. Azt hiszem, hogy a pincérekkel is csak irásban közlekedik. Leveleket, számlákat, zálogleveleket, tárcákat, regényeket ír és ír, ír egyre csak ír. Állítólag megtörtént vele, hogy tévedésből a feketekávé helyett a tintásüveg tartalmát ifta ki és észre sem vette. Beverik a kávéház ablakait — ő csak ír; a kávéház tulajdonost esélre — ő ír; a főpincér elveszi a kaszírót — ő ír; eladta a lelkét az írás ördögének s ez most karmai közt tartja s nem enged el többé — írjon békében!

Az egyik meghitt sarokban ül a filozófus, a nagy gondolkodó, aki elvonulat a világtól, elmerülve álmódosásaiba. Gondolatokba merülve talán a lét és nemlét örök titkait firkészi, avagy talán a szerelem misztériumán tűnődik, amely állítólag nagyobb, mint a halál misztériuma? Talán Kant „A józan ész kritikája” című művének két kiadását hasonlítja össze, vagy talán az örökkévalóságra vonatkozó kérdéseket intéz a sorshoz?... De nem! Mert elmerültségéből felelőleg ume: megkérdezi a felszolgálót, a főpincért vagy akár a pikkolót is, hogy melyik az az újitaliai város, amely csak három betűből áll. A-val kezdődik, a-val végződik és a közepében egy „L” van. Majd egy ritka struccfajta iránt érdeklődik, később egy szibériai folyó után és az agyában össze-fogódva keringődik az emu a gnu-val a Gobisivatag az Ob folyó partján s ezt nézi a jámbor Ute királyné a Niebelung énekből, miközben lécezt tart a kezében! Ez az ember egy elkeseredett és megvadult keresztretjévényfejtő. Míg egy lapot kienged a kezéből, háromszor is

IVANCSICS JÁNOS óras és ékszerész
Budapest, Rákóczi út 9. Telefon: 430-09.
Aranyért, briliánsért, zálogéduháért óriási árat fizeték. Zálogból kiváltott alkalmi vételek eladása. Óra- és ékszerjavítások.

Bajza Sándor és Czrha Gyula
okl. gépészmérnökök, Budapest, V. Falk Miksa u. 32
Telefon: Aut. 271-47 — Közpöti fűtés, szellőztetés, vízvezeték, egészségügyi berendezések, villany-szerelés, átalakítások és javítások, tervezések.

ARANY is csak akkor érték,
ha van hozzá jó EGÉSZSÉG

Hasznos tudni,

hogy a derős hangulat, a jó közérzés mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ. Szorulásban szenvedőknek, emésztési hiányoknál pedig

Schmidthauer **Igmándi** keserűvize természetesen **legjobban beválik.**

Az Igmándi víz használati utasítással mindenütt kapható

kinő az ember szakálla. No hát: kellemes gnu-t, viszontlátásra Ala-ban!

Az újsághíre is itt van. Egy esomó újságon rajta ül, néhány a balkarja alatt, nagyobb esomó a jobbkarja alatt és az az újság is, melyet éppen olvas, legalább két másikon fekszik. Az újsághíre a kávéháznak lehetőleg az összes újságait magaköré tornyozza, mert különben boldogtalan. Egyetlenegyet sem enged át másnak, nála minden újság mindig „kézben van”, mégla történetesen rajta ül is. A külföldi lapokat is olvassa, ámbár egyáltalában nem ismeri a nyelvet, amelyen azok íródtak, sőt még a betűtípusokhoz sem konyít. Gyakran látható, mikor prédera leselkedő pillantással a kávéházon keresztül zsákmányra indul, jobbra-balra figyel élesen, körülnéz, mindenféle zsákmány után; ilyenkor aztán igazán elemében van a ragadozó újsághíre! Sajnos gyakran az a csunya szokása is megvan, hogy egyes lapokat kitép vagy kivágdos az újságból, mert egy kémlelenséggel több vagy kevesebb, már igazán nem számít nála.

A bécsi kávéháznak okvetlenül elengedhetetlen kelléke az *ifjú szerelmes pár* is. Vagy a férfi vár a nőre vagy megfordítva. A férfi türelmetlenül és idegesen vár, a nő uridámához méltóan uralkodik magára és egykedvűséget tetet, még akkor is, ha csak egy kis gépirókisszony vagy kifutólány, aki a találkára óleson kiöltözködött. Ezt hozzá, hogy a várakozási idő unalmát kellemesen és hasznosan elűzze, tehát vagy megigazítja fésűvel a bubifrizurát, fehérré puderizta orrocskáját vagy az édes kis száját kenő élénkpirosra a stifttel. Mikor végre együtt ülnek a legutolsó asztalnál, ott a terem végében, ahol okvetlenül fel kell tünni, hogy elakarják kerülni a feltűnést; oly közel húzódnak egymáshoz, amennyire az egy különleges illendőséget megkövetelő helyiségben illik. Már pedig a bécsi kávéház ilyen helyiség! A márványasztal alatt titokban egymás kezét szorongatják és mélyen egymás szemébe néznek. A főúr által odahordott újságokra ügyet sem vetnek és ha már kissé jobban ismerik egymást, a férfi saját tejszínhabját is a nőnek adja. Ez a szerelemnek a leggyöngédebb megnyilvánulása a bécsi kávéházban.

Szerencsére a *nevetlen vendég* mindinkább ritkul. Lassú kihalásban van. Ez különben a legokosabb amit tehet, nem kár érte. Már régen nem tűrik sehol azt az urat, aki kétes tisztaságú hüvelyk- és mutatóujjával a süteményes kosárba vágkál és minden zsmléjt és kiflit összenyomkod, míg „ropogósát” talál s a nem megfelelő, összefogdosott süteményeket a kosárba visszarukja. De sajnos, még mindig sokan vannak olyanok, akik a helyiség padlóját általános köpöcsészének tekintik és nagy száma azoknak is, akik túlhangos beszéddel és nevetéssel kellemetlen feltűnést okoznak.

A bécsi kávéházak egyéni típusai után említsük meg a többnyire három tagból álló konferenciázó csoportot. Legtöbbnyire egészen hátul ülnek és hevesen, behatóan suttognak. „Susognak”. Ugyan miről „susognak”? Azt senki se tudja! Ezt még senki sem firkészte ki! Ez is Bécs titkaihoz tartozik. Csak bizonytalan sejtések kövölögnek. Vagy ők maguk akarnak esődot mondani vagy másvalakit akarnak esődbe kergetni. Talán egyik tönkrement színházat akarják bérbevenni vagy egy hervadt mozit vásárolni; avagy talán betörést terveznek vagy talán csak bankalapítást, lehet, hogy lopott autók legkedvezőbb értékesítését vagy másvalami sötét dolgot beszélnek meg. Minden tovaszáguldó pincért gyakrakodó pillantásokkal méreketnek és még jobban összedugják a fejüket, mint a juhok zivatarkor.

Bizony a bécsi kávéház furcsa típusokat mutat s az itt felsoroltak még nem is az összesek! Egy egész kicsi világ és az ember a legérdekesebb megfigyeléseket teheti a bécsi kávéház mikrokozmoszában, ha van hozzá ideje és hajlama.

A kávéházak üzletbérlei

Az üzletbérleszállítási mozgalom folytán szükségessé vált a kávéházak üzletbérleinek pontos felvétele. A szétküldött kérdőívekre, sajnos, csak kartársaink egy része tartotta szükségesnek a válaszadást, a közel 200 felhí-

vásra mindeddig csak 72 felelet érkezett, ezek egyrésze is hiányos. Mindenesetre ezekből az adatokból is érdekes képet kapunk.

A beérkezett 72 vallomás szerint, ezek a kávéházak az 1932. évben összesen 1.253.768 pengő bért fizettek. Minthogy azonban mind a három (1914, 1917 és 1932) számítási alapul szolgáló adatokat csak 39 üzletből kaptuk, összehasonlítást ezeket vesszük. E 39 üzlet bére

1914-ben 1917-ben 1932-ben.

Egy üzl. átl. bére	16.836	19.861	20.212 P
Emelkedés	—	18%	20%
Emelkedés	—	—	2%

Az 1917. és 1932. évi átlagos bérek közötti aránylag kis 2 százalékos különbséget az bizonyítja, hogy az 1917. évet követő általános béremelkedést a viszonyok rosszabbodása paralizálta és az ez időpont után megkötött bér-szerződéses és méltányos meg egyezések megközelítették, sőt el is érték az 1917. évi alapot.

Ha tehát a viszonyok még ezt az 1917. évi bért is elviselhetetlenné teszik, nyilvánvaló, hogy az 1917. évi bér nem szolgálhat az üzletbér megállapítás alapjául.

A rendelkezésre álló adatokat tovább elemelve azt látjuk, hogy

1914-ben 1917-ben 1932-ben

5.000 P-n aluli bért	7	6	10
10.000 P-n aluli bért	7	7	18
15.000 P-n aluli bért	7	7	14
20.000 P-n aluli bért	6	8	7
25.000 P-n aluli bért	3	6	4
30.000 P-n aluli bért	5	2	8
35.000 P-n aluli bért	3	6	3
40.000 P-n aluli bért	1	1	4
45.000 P-n aluli bért	—	—	1
50.000 P-n aluli bért	1	1	1
55.000 P-n aluli bért	1	1	—
60.000 P-n aluli bért	1	1	1
70.000 P-n felüli bért	—	—	1
	42	49	72

kávéház fizetett.

A legérdekesebb adat azonban az üzletbérnek a forgalomhoz való arányítása, amely a legeklatásabban mutatja a mostani üzletbér tarthatatlanságát. Ez természetesen a folyó évre vonatkozik.

Az üzletbér a forgalomnak kávéházban

%	
1—5	2
5—10	5
11	3
13	1
14	3
15	4
16	3
17	2
18	5
19	3
20	1
21	1
22	4
23	4
24	1
25	2
26	1
27	3
28	1
29	1
30	2
32	1
35	1
36	1
37	1
39	1
40	2
40-en felül	5 helyen.
	64

Tehát míg a szakmai felfogásnak és a gyakorlati viszonyoknak megfelelő

1—10% bért mindössze 7 üzlet
11—15% bért mindössze 11 üzlet

fizeti, a többi mind ennél jóval többet fizet.

Szinte felesleges rámutatunk az 1914. és 1917. évi közterhek és üzemi kiadásoknak a maiakkal szemben jóval alacsonyabb voltára, amely adatok teljes mértékben mutatják a helyzet tarthatatlanságát.

Természetesen még pontosabb adatok állnának rendelkezésünkre, ha maguk kartársaink segítségünkre lennének és vallomásukat kivétel nélkül rendelkezésre boesátanák.

HIVATALOS RÉSZ

Tisztelt Kartársak!

Az őszi és a téli idő közeledtével mindenben mutatkozik a munkanélküliek nyomora. Felesleg rámutatunk az iparunk súlyos válsága folytán mindjobban szaporodó munka-

Egészség

a legnagyobb kincs! Megőrizheti, ha Kathreiner Kneipp malátakávét iszik — valódi Franck kávéval ízesítve.

Pálpusztai sajt, Heller doboz emmentali, Derby sajt

kávéházakban nélkülözhetetlen

nélküliek seregére, akik a mai sivár helyzetben tőlünk, munkaadóktól várnak segítséget.

Bármennyire is nehéz iparunk helyzete, bármily áldozatokat rónak ránk a viszonyok, iparunk munkanélkülijeinek segélyezése elől nem szabad elzárkóznunk.

Ipartestületünk — mint az előző években — a legközelebbi napokban megindítja ebédeltetési akcióját. Ez akció legalább is a múlt évi keretben kívánjuk folytatni és így ennek költségei fedezetére igen tisztelt Kartársainkhoz fordulunk azzal a kérelemmel, hogy üzleteikben a gyűjtést haladéktalanul indítsák meg és annak eredményét hetenként küldjék be testületünk iródjába. A gyűjtésbe, lehetőség szerint vonják be a dolgozó alkalmazottait is, oly módon, hogy ahhoz mindenki, ha csak fillérekkel is, járuljon hozzá.

A nyomor enyhítése elsőrendű szociális és emberi kötelesség, a társadalom rendjét és békéjét biztosítjuk, ha az éhezőknek legalább a téli időben meleg ebédet és egy falat kenyeret nyújtunk.

Mielőbbi sürgős intézkedést kérve, vagyunk

kartársi üdvözlettel

Budapest, 1932 október 20-án.

Dr. Havas
főtitkár.

Mészáros
elnök.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ad 93.530—1932. X. 5. számú rendelete.

távbeszélő díjszabásváltozások és a Távbeszélő Üzleti Szabályzat néhány rendelkezésének módosítási tárgyában.

1. A távolsági távbeszélő díjszabásban a 0—15 km-es távolsági fokozatot (úgynevezett nullás díjvet), amely eddig csak Budapest körül volt érvényes, az olyan vidéki városok (községek) körül is rendszeresítem, amelyek helyi távbeszélő hálózata az előfizetők száma alapján a beszélgetésenkénti díjszabás alá tartozik.

Az erős formalmú órákban váltott, 3 perces közönséges beszélgetés díját ezzel egyidejűleg a Budapest körüli nullás díjvetben az eddigi 80 fillér helyett 70 fillérben, az új vidéki nullás díjvetekben pedig 80 fillérben állapítom meg. Ez a díj úgy a budapesti, mint a vidéki nullás díjvetben csak a díjvet közép-

Mindenfajta tésztaáru legprímabb minőségben

ERIKA Tésztaárugyár

IX. Thaly Kálmán u. 18. Telefon: J. 37-6-24. Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt. szállítója.

KISS SANDOR

műszálos

Budapest, VIII., Gólya ucca 25. sz. Vállal kávéházi butorberendezést. Végezte: a Magyar. Száll. és Vendéglős Ipartestület Szakisk. Stambul. Bodó. Elyzé kávéházak munkálatait.

Mantos testvérek Rt.

festő, mázólo és tapétázó iparüzem

Budapest, VI. Horn Ede u. 5. Tel.: 19-4-51 18-5-23 Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázólo és falkárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

KOLÉNYI KORNÉL

konzervgyár, Budapest

Cég alapítva 1879. Telefon: J 323—00

Jamjel elsőrangúak!

Kajszinbarack is minőségben felülmúlhatatlan!

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt. Bpest, VIII., József krt 38. Tel.: J 392-77

pontját képező város (község) és az ennek nullás díjövérébe tartozó helyiségek közti kölcsönös forgalomban érvényes. Az olyan beszélgetésekről, amelyekre a díjövérébe tartozó központok nem a díjövérő géppontjával, hanem egymás között bonyolítanak le, továbbra is az I. díjövérő díját kell fizetni.

2. A budapesti hálózatban az eddig csak nyilvános helyeken engedélyezett pénzbedobós postai nyilvános (táblás) állomás ezután az uccáról közvetlen bejárással bíró nyilvános jellegű magánhelyiségekben (dohánytöredékben s egyéb üzlethelyiségekben) is berendezhető, ha a helyi viszonyok figyelembe vételével havonta legalább 250 beszélgetésre lehet számítani. Ha az állomás forgalma ezt a számot három egymás után következő hónap után el nem érte, az állomást le kell szerelni, ha csak a helyiség tulajdonosa, illetve bérlőjezt a mindenkori belépési díj megfizetése mellett mint előfizetői állomást meg nem tartja.

A helyiség tulajdonosa, illetve bérlője az állomás felügyeletéért jutalékot kap. Ez a jutalék havi 250 beszélgetésig 20 százalék (beszélgetésenként 4 fillér), havi 500 beszélgetésig havi 25 százalék (beszélgetésenként 5 fillér) és ha a havi beszélgetések száma az 500-at meghaladja, 30 százalék (beszélgetésenként 6 fillér). A pénztartály kiürítéséről a felügyelettel megbízott tartozik gondoskodni s ő viseli az esetleges hamis érmék bedobásából származó kárt is. A leszámlálás úgy történik, mintha a megbízott előfizető volna. A díjbekérő hivatal a számlálási időszakban kezdeményezett beszélgetések után a fenti jutalék levonásával fennmaradó végösszeget a megbízottnak számlát küld.

A fent felsorolt díjak és rendelkezések folyó évi november hó 16-án lépnek életbe.

Budapest, 1932. évi október hó 21-én.

Dr. Fabinyi Tihomér s. k.

m. kir. kereskedelemügyi miniszter

H I R E K

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

November 5-ig megfizetendő a negyedik negyedévi házbér első részlete.

November 6-ig megfizetendő a nem általánosanított és nem zenés kávéházak vizalmi adója.

November 10-ig tartoznak az adóközöség tagjai november havi fényüzési és forgalmi adó általánukat megfizetni.

November 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközöségnek. Esetekes a kereseti, jövedelmi, vagyónadó, szükségadó és pótlékal, italmérsi illeték negyedévi részletei, az inségadó I. részlete.

November 20-ig befizetendő az általánosanított és zenés kávéházak vizalmi adója.

November 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön- és rokkantellátási adó.

Minden héten beküldendő a munkanélküli alkalmazottak javára folytatott gyűjtés eredménye.

A Budapesti Kávésók Ipartestületének részvétele a tokaji szüreten. Lazár Miklós országgyűlési képviselő meghívására az október 16-án kezdődő tokaji szüreten *Mészáros Győző* elnök vezetésével az ipartestület küldöttsége is megjelent. Elnök felhívására a küldöttséghez családtagok és a kávésipar barátai csatlakoztak, úgyhogy mintegy husztagú társaság indult október 15-én útnak. Az út Lillafüreden át vezetett, ahol a Patat Lajos vezetésével álló nagyszállóban közös ebéd volt, majd Lillafüred szépségeinek megtekintése után a társaság Miskolcra ment, ahol *Böczögő József* a Korona szálló tulajdonosa páratlan figyelemmel fogadta. Egy kellemesen eltöltött este és éjszaka után a küldöttség a reggeli órákban Tokajra ment át, ahol a vasútállomáson a fogadó bizottság üdvözölte a budapesti kávéosok küldöttségét. *Mészáros Győző* elnök mondott köszönetet az üdvözlésért, majd a város nyüzsgő tömege között, a küldöttség Tarcalba ment, hol *Böczögő József* vezetésével a királyi borpincéket tekintette meg. Néhány kedélyesen töltött óra után a társaság újra útrakelt és Miskolcon átutazva az esti órákban érkezett vissza a fővárosba.

A fogyasztási tej árának újabb megállapítása. A m. kir. Kereskedelemügyi miniszter 1. évi október hó 28-án 92.773/1932. III-2. sz. rendeletével a fogyasztói tej árát literenként 2 (két) fillérrel leszállította.

A tejnek megállapított fogyasztói kicsinyben való ára minden uccán át árusított kanna-rekre vonatkozik. Közintézmények, kávéházak, betegellátó intézmények, cukrászok, szállodák, szanatóriumok, internátusok, iskolák, vendéglők, kávéházak és egyéb nagy fogyasztók részére írásbeli szerződések alapján szállított tejet, ha naponként legalább 25 liter fogyasztási tejet vesznek, literenként 28,80, azaz: Huszonnnyolc egész 80 század fillérrel szabad számlálni. Ez vonatkozik a szerződéskötés bármely módjára, ugymint versenytárgyalás, zárt vagy magánajánlat stb. útján kötött szerződésekre. Alacsonyabb árra ajánlattétel is kimeríti a kihágás tényálladékát.

Ez a rendelet 1932. évi november hó 1-én lép hatályba.

Csokoládé forgalmának szabályozása. Rendelet készül, amelyet előreláthatólag még év vége előtt kibocsátanak. A rendelet szabályozni fogja, hogy milyen anyagokat szabad csokoládé előállítására alap, járulékos és segédanyagok gyanánt felhasználni és a csokoládé készítésénél milyen egészségügyi szabályokat kell betartani. A rendelet a csokoládé raktározása és árusítása körül való egészségügyi rendelkezéseket is tartalmazni fogja.

Szatmár legszép kávéházának és szállodájának berendezését nem tudták elárverezni.

A város tulajdonát képező Dacia szállót Horváth János bérlte, de a bérletet nem tudta fizetni. Közel ötszáz ezer lei bérlét-tartozás miatt a város foglalt és árverést tűzött ki a kávéháza. Kedre tűzték ki az árverést, de egyetlen árverező sem jelentkezett a gyönyörű berendezésre. Így a város zár alá vette úgy a szállót, mint a kávéházat s zárgondnoknak Szatmáry Károly városi főszámvévőt nevezte ki.

Az összes érdekelték sürgetik az új szikvíz rendelet kiadását. A vendéglős, korezmáros, kávémérő és italmérő érdekeltségek közös felirattal fordultak a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, hogy a július 16-án 139.084/1932. szám alatt megjelent szikvízkészítő rendelet módosításának kiadását szorgalmazzák. A júliusi rendelet első mondatában bejelentette, hogy az autótank használatát az 1928. évi 125.314 számú miniszteri rendeletről eltérően szabályozó új rendelet van előkészítés alatt. Minthogy a beigért rendelet az azóta eltelt 3 hónap alatt sem jelent meg, a ma fennálló bizonytalanság jelentős károkat okoz a szikvízkészítő és a közönséget direkt kiszolgáló iparoknak, növeli a munkanélküliséget, valamint indokolatlan támogatásban részesíti a szikvízkartell, kéri, hogy a kereskedelemügyi miniszterium mielőbb adja ki a zuj szabályozó rendeletet, hogy a kérdés nyugvóponton kerüljön.

Amerikai magyarok társasutazása. November 16-án indul a Cosulich Line „Vulkán” hajója Newyorkból és újabb magyar csoportot hoz Budapestre. Pedlow kapitány szeretetszolgálat fog idehozni és egyúttal vezeti a magyar utasokat. Az Unio keleti államából minden utasodóban többszáz magyar család utazik karácsonyra az „Óhazába” és lehetséges, hogy az idén még többen érkeznek, akik idehaza is maradnak.

Utazó iskola. Pocono Study Tours. Ezen a néven utazó-iskola működik Amerikában, amelynek tanítványai megfelelő vezetéssel évről-évre csoportokban indulnak és különféle városokban előadásokat hallgatnak.

Az utazó-iskola néhány hallgatója tavaly a Midi meghívására Budapestre is ellátogatott próbaképpen. A látogatás eredménye a budapesti amerikai diákkolónia erős kifejlődése lett. A csoport egyik tagja itt is maradt Budapesten és az itteni eseményekről időről-ídről értesíti a Pocono Study Tours vezetését. A jelentések nyomán az igazgatóság Budapestet véglegesen beszervezte az európai programokba és most is itt tartózkodik egy általuk idevezényelt amerikai diákcsoport.

Vadászati utazások. Közöltük már, hogy mennyire felébredt az érdeklődés a Magyarországon kinalkozó vadászati alkalmak iránt és hogy az IBUSz milyen szép eredményeket ért el már ezen a téren. A külföldiek vadászati kirándulásai nálunk — főképp ősszel és télen — rendszeressé kezdenek válni és ma már

Európa számos országában tudják, hogy fix terminusra rendelhetnek fácán-, vaddisznó- vagy akár szarvas-vadászati is. Az aggan-csok darabjért 1000—1500 pengőt is szívesen fizetnek. Legközelebb a Pesti Hirlap utazási irodája nendez nagyobb vadászati kirándulást Olaszországból.

A kereskedések nemzetközi kongresszusa. A kereskedelem legtöbb ága többé-kevésbé szoros kapcsolatban áll az utazási-, illetve szállóiparral. A romániai, főképp magyarokkal telt eszevónatok utasai például kimerítő számítás szerint 64.000 pengőt költöttek budapesti üzletekben, vendéglőkben, stb. Az állandó szállítók statisztikája is hosszú sor bizonyító anyagot tartalmaz.

A szállások legújabb nagygyűlése Luxemburgban folyt le néhány nappal ezelőtt, ahol a magyar szállodásokat Marcei Ottó elnök képviselte 18 ország 210 megbízottja közt. Dr. Bloemers Kurt szindikus adta elő a legfontosabb referátumot ujjfajájú utiesékk-forgalomról, amelynek célja az, hogy a devizák kényszer gazdasági akadályait megszüntesse és a forgalmat fellendítse. Bloemers terve számbaveszi Európa különböző országainak devizarendszerbályaikat, de mégis lehetővé teszi a kölcsönös utazásokat, még pedig az illető országok deviza-piacainak károsodása nélkül. Az idegenforgalmi statisztikák igazolják, hogy milyen nagy szükség van a régi forgalmi szabadságra.

Magyarország régi barátja, az Államvasutak római irodájának fővezetője, aki Olaszország őt-hat legnagyobb szállójának központi igazgatója is: dr. Lodovico Silenzi az áronbolás és tisztességtelen verseny kérdéseiről beszélt. Ezek a jelenségek a mostani válságban igen sok város területén mutatkoznak. Már szinte divattá lett, hogy a vendégek mind több és több árkedvezményt követelnek és majdnem diktálják az árakat. Az egészséges kalkuláció-alapot megsemmisíti az ilyen árpólitika, amelyet nemzetközi korrektt eszközökkel kell leküzdeni. Ma már az árak számos ismert utazási területen az önköltségek alá süllyedtek. Nem olyan szándékról van szó, hogy az árakat emeljék, de az oktanon lefelé-licitálást meg kell szüntetni. A szolid irányzat a vendégnek is érdeke. Szükség van a községi üzemek megértésére is, hiszen ezek tartják kezükben csaknem mindenütt a gáz- a víz és a villamossági szolgáltatás monopóliumát. A szálló-üzemeket, mint nagyfogyasztókat kell a tarifa-rendszerbe állítani.

Tanácskoztak a hotel-üzemek tulkiadásainak csökkentéséről is. A szálló és utazási irodák viszonya szintén megbeszélés tárgya volt a vendégek édrekeinek szemmel tartásával.

A közüzemek óriási személyi rezsije. Ismét felmerült a terv, hogy a legfontosabb közérdekű üzemek leszállíthatók a közszolgáltatások (gáz, víz, villany) egységárait, ha üzemüket egyesítenék és az álláshalmozásban kiváló fűbb tisztviselők munkakörét összevonák. Hogy ennek a három nagy fővárosi közüzemnek milyen nagy személyzetet kell elbírnia, azt a statisztika hamar megmutatja. Három vezérigazgatója, öt ügyvezető igazgatója, tizenegy igazgatója, kilenc helyettes igazgatója, huszonnégy műszaki főtanácsos titkára, negyvenöt műszaki főtanácsosa, főfelügyelője, kilenevennygy főmérnöke műszaki felügyelője és fővegyésze, százharminckilenc mérnöke, vegyész és műszaki főtisztje, háromszázhuszonöt műszaki tisztje van a három üzemnek. Az üzemek egyesítése esetén ezt a munkát majdnem harmadadrésznél igazgató személyzetel lehetne elvégezni és évi 4.413.372 pengő összilletmény helyett csak 3.281.117 pengő kellene fizetni, nem szólva a felszabaduló hivatali helyiségekről és egyéb dologi kiadásokról. Kenyerét pedig úgyis elvonnak senkinek vesztéséért, mert a munkásság és a kisebb tisztviselők százszázalékban megmaradnának állásukban. Hamarjában meg sem lehet határozni azt az óriási könnyedséget, amit a gáz, víz és villanyárak ilyen módon lehetséges leszállítása jelentene a súlyos válságban levő közönségnek.

Megkezdtek munkájukat a most alakított adófelszámolási bizottságok. Az újonnan megalakult adófelszámolási bizottságok megkezdtek tárgyalásaikat. A tárgyalási anyag erősen meghaladja a múlt éveket.

Törvény a kiállítások rendezéséről. A kereskedelemügyi miniszteriumban törvényt készítenek elő a kiállítások rendezéséről. A törvény a zügkiállítások rendezését akarja lehetlenné tenni.

Kávéházak renoválását nirocellulose anyaggal vállalja

Pecsek István műasztalos
faipari vállalat
Budapest, VIII, Tömő u. 1. Tel.: j. 43-8-34

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII, Klauzál u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 35-8-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üze me, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási rendszer

Watterich Adolf műlakatos, Budapest, II Henger u. 13. Tel.: 51-2-68
Alapított 1880. Fennáll 50 éva. — Speciális kávéházi tűzhelek készítése és javítása, terraszrácsok készítése felállítás, napellenzők, rollók stb.

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

Munkanélküliek segélyezése: Ipartestületi tagjainkhoz intézett és lapunkban is közölt felhívásunk ellenére még igen kevesen küldték be hozzájárulásukat a munkanélküli segélyalapra. A felhívásnak eddig mindössze a következő kartársak tették eleget: Abbázia kávéház, Emke kávéház, Miénk kávéház, Philadelphia kávéház, Terminus kávéház.

Tekintettel arra, hogy a segélyezési akció a közel jövőben megkezdődik, felkérjük a kartársakat, hogy a gyűjtött összegeket hétről-hétre küldjék be ipartestületünk irodájába.

Aradi Vendéglősök Lapja címmel most kaptuk meg az aradi és aradmegyei kartársaink hivatalos lapjának második számát. A megszállott területen lakó szállodások, vendéglősök és kávéosk érdekeit képviseli ez az eleven szerkesztett, havonként megjelenő folyóirat, mely három nyelven, románul, magyarul és németül hozza cikkeit. A lap felelős szerkesztője és kiadója Gyarmati József az aradi és aradmegyei szálloda-, étterem-, kávéház- és koreszmatulajdonosok szindikátusának főtitkára. Örömmel üdvözljük új laptársunkat és munkájához sok sikert kívánunk.

Fizetésképtelenné vált egy régi pozsonyi kávéos. Reisner Dezső pozsonyi kávéháztulajdonos 765.600 eK passzívával és 460.000 eK aktívával beszüntette fizetéseit.

Munkások be- és kijelentése. Az 1884. évi XVII. t.c. 103. §-a értelmében „A munkába lépés alkalmával az iparos a könyvet a segéd-től átveszi és a segéd alkalmazását a munkakönyv bemutatásával legkésőbb 2 hét alatt az ipartestületnél bejelenti”. A törvény 106. §-a értelmében pedig „A munkából kilépéskor az iparos a kilépést az ipartestületnél bejelenti s a munkakönyvet ennek megtörténte után a kilépő segédnek átadja”. Aki ezen kötelejét elmulasztja, kihágást követ el.

III. osztályú hálókosok. Október 2-től kezdve Bécs—Budapest közt ötszakasos I. és II. osztályú, valamint négyszakasos III. osztályú hálókosok közlekedik (3—3 ágyval). A III. osztályú ágyjegy ára 2,10 schilling és 5,90 pengő. Harmadosztályú hálókosok közlekedik még Frankfurt, Köln, Nürnberg, Passau városokból is Bécsbe, s a bécsi Ostbahnhofról ezek a kocsik 23.55 percek indulnak tovább Budapestre.

A világválság legújabb áldozata: Biarritz. Biarritz a milliárdosok, a pazar fényűzés, a dernier cri-divatok, a lelegeánsabb hotelek világhírű francia fürdőhelye szintén a világválság áldozata lett. A háború után egy Bouland nevű francia üzletember vette meg s ezerféle ötletével felvirágoztatta, a legdivatosabb fürdőhelyek egyikévé változtatta. Játékkaszinjába özönlöltek. Amikor Bouland meghalt, örökösiei vették át a virágzó fürdőhelyet. 1924-ben a később szerencsétlenül járt belga Loevenstein bankár ajánlott fel két millió font sterlinget Biarritzért, amit nem fogadtak el. A Bouland-örökösök ma örülnének, ha a szállodák, a játékkaszinó s más tulajdonjogokkal kapcsolatos részvényeket 200 ezer font sterlingért tovább adhatnák. Most Londonban tárgyalnak egy angol pénzesoporttal, amely állítólag hajlandó átvenni a délfrancia fürdőhelyet.

Ipari közigazgatás

Iparüzés joga és cégbejegyzés a viszonyosság szempontjából. Az iparüzés tekintetében velünk viszonyosságban levő egyik állam egy magyar állampolgár cégbejegyzését megtagadta azon az alapon, hogy a velünk kötött egyezmény rendelkezései nem foglalják magukban a letelepedési jogot is. Az, hogy a magyar állampolgárok iparüzése az illető államban általában akadályozva volna, még nem nyert megállapítást. Törvényeink szerint a cégbejegyzés és az iparüzési jogosítvány, ideértve a kereskedés üzésére szóló iparjogosítványt is, nem azonos fogalmak. Ipart őrni lehet cégbejegyzés nélkül is, az ipartörvény a cégbejegyzés tekintetében nem ír elő feltételeket. A cégbejegyzésről a kereskedelmi törvény rendelkezik, a cégbejegyzésnek azonban előfeltétele az iparüzési jogosultság, ha tehát nálunk valaki iparjogosítványt kapott, a cég bejegyzésének nincsen törvényes akadálya. Ha a cégbejegyzés és az iparüzés az illető államban is két különböző kérdés, a cégbejegyzésnek egy esetben megtagadása az illető államban még nem zárja ki a magyar állampolgárok iparüzését. Ha azonban az illető állam területén ipari tevékenységet kifejtő magyar honosok ezen tevékenységükben megakadályoztatnának az 1922. évi XII. t.c. értelmében módunkban áll az illető államban a Magyarország területén ipart őrző polgáraival szemben hasonlóképpen eljárni. Az iparhatóságok rendelettel utasítása arra, hogy az illető államban honos iparüzők részére újabb iparjogosítványokat ne adjanak

ki, illetve a már kiadott iparjogosítványokat haladéktalanul vonják vissza, a kereskedelemügyi miniszter jogkörébe tartozik.

A születési hely megjelölése a munkakönyvekben. Vita tárgyát képezte, hogy a megszállt területek lakóinak munkakönyvébe a születési hely miképpen vezetendő be. Rendelkezés történt a tekintetben, hogy amennyiben valakinek a születési helye a születés időpontjában Magyarországhoz tartozott, úgy a születési hely jogosan jegyezhető be a munkakönyvbe olyképpen, hogy az illető Magyarországon született. A kiállító hatóságtól függ, hogy eszközöl-e külön feljegyzést a könyvben arról, hogy az illető helység melyik utóállamhoz tartozik jelenleg.

A „vállalat” megjelölés értelmezése a tisztességtelen versenyről szóló törvény szempontjából. A tisztességtelen versenyről szóló törvény akként rendelkezik, hogy „vállalat” a Tvt. értelmében minden, akár egyéni, akár társasüzem, amely árú előállításával, vagy forgalombahozatalával, vagy pedig ipari, vagy kereskedelmi szolgáltatások teljesítésével foglalkozik. A tisztességtelen versenyről szóló törvény nem tesz különbséget, hogy az üzem a kereskedelmi törvény, vagy az ipartörvény rendelkezései alá esik-e vagy sem. A tisztességtelen versenyről szóló törvényre alapított kereseti jog szempontjából tehát nem lényeges, hogy a keresetet támasztó vállalat bejegyzett cég-e, vagy hogy mikor lett bejegyezve, hanem csak az, hogy az üzem, vagy vállalat tényleg létezik-e.

Ki az iparos? Ki a munkás? Az olyan szerződés, amely szerint az egyik fél, a vállalkozó, valamely meghatározott mű előállítására, a másik fél a megrendelő pedig a meghatározott ellenérték — díj — fizetésére kötelezi magát, vállalkozási szerződés. A szerződésnek ezen a jellegén nem változtat az körülmény, hogy a vállalkozó díja munkanapok szerint és nem folyóméterenkint volt meghatározva s hogy a mű létesítéséhez az anyagot, a megrendelő adja és az fizeti a segítő munkásokat is.

Selejtes árút tisztességtelen verseny oly módon forgalombahozni, hogy azt „forgalmi áron aluli árúként” hirdetik. Egyes árúházaknak az az üzleti eljárása, hogy árúkat az általános forgalmi áron alul árúsítanak, kifogás tárgyává nem tehető, ha csak az áron aluli eladás nem támadó jellegű, egyesek existenciájának szándékos és önző, egyoldalú érdeket szolgáló üzleti magatartásában nem nyilvánul meg. Kifogás alá esik és meg nem engedett üzleti eljárás, ha az olcsóság oka az árú silányabb belértékében, selejtes voltában leli magyarázatát. Ez esetben a laikus közönség megtevesztésével és a szolid alapon dolgozó kereskedő súlyos megkárosításával, diszkreditálásával állunk szemben. A zsüri súlyt helyez arra, hogy az áron alul árúsító kereskedő az olcsó árúsítás okát pontosan jelölje meg, az árú silányabb minőségét, selejtes voltát pedig ne hallgassa el.

Legújabb rendelkezések a fizetési meghagyások kézbesítési díjának felszámítására. Megemlékeztünk arról, hogy az OTI közgyűlése módosította az alapszabályoknak azt a rendelkezését, mely a fizetési meghagyások kézbesítési költségeinek a munkaadók terhére történő felszámítását szabályozza. A közgyűlés által hozott módosító határozatot a miniszter jóváhagyta s ezzel egy elég gyakori sérelem enyhült némileg. Ez a módosítás 1932. évi július hó 5-én lépett életbe és ennek alapján az alapszabály 25. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lépett: „Ha a munkaadónak a fizetési meghagyásban megjelölt tartozásánál régebbi keletű tartozása nincsen, vagy a régebbi keletű tartozása öt pengőt meg nem halad, postai költséget (kézbesítési díjat) a munkaadó terhére felszámítani nem szabad.” Amíg eddig különbséget tettek az irányban, hogy a fizetési meghagyás postán, vagy kézbesítő útján kézbesített-e, addig a közölt módosítás határozottan kimondja, hogy a kézbesítési módjától teljesen függetlenül (posta, pénzbeszedő kézbesítő, megbízott, stb.) mentesíti a hátralékban nem levő munkaadókat a kézbesítési díj fizetése alól. Az előadottak alapján tehát a következő szabályok érvényesek: a) Ha a munkaadónak a fizetési meghagyásban megjelölt tartozásánál régebbi keletű tartozása nincsen, vagy régebbi keletű tartozása az öt pengőt meg nem haladja — tekintet nélkül a fizetési meghagyással kirótt tartozás összegének nagyságára — kézbesítési díjat a munkaadó terhére felszámítani nem lehet. b) Ha a munkaadónak a régebbi keletű tartozása az öt pengőt meghaladja, de a fizetési meghagyással kirótt tartozás két pengő vagy ennél kisebb összeg, méltányosságból csak a közönséges levél mindenkorosi postai kézbesítési díját kell a munkaadó terhére felszámítani. (Jelenleg helyben 10 fillér és vidéken 20 fillér.) c) Ha a munkaadónak régebbi tartozása az öt pengőt, a fizetési meghagyással kirótt tartozása pedig a két pengőt meghaladja, úgy a kézbesítési díjat a munkaadó

terhére fel kell számítani és pedig: 1. ha intézeti közeg útján történik a kézbesítés, úgy 50 fillért; 2. ha a posta útján történik a kézbesítés, úgy a tértivevényes ajánlott levél mindenkorosi postai kézbesítési díjnak megfelelő összeget. (Jelenleg helyben 80 fillért, vidéken 1.20 pengőt.)

Szabad-e másnál olcsóbban árúsítani? A bírói gyakorlat szerint valamely árúnak másnál olcsóbban, akár beszerzési áron alul is való eladása magában véve nem őrzközi a kereskedői tisztségbe még akkor sem, ha ezzel az eladó a saját árújának kelendőségét fokozni kívánja és így az olcsó árúsítás versenyzést is előz, ha csak nem történik a versenyzés oly körülmények között amely annak megállapítására szolgálja alapul, hogy az illető versenytárs az olcsó árúsítással főleg szándékosan a versenytársai károsítását előzolja. (Kuria P. IV. 2576—1929.) A bírói gyakorlatban megnyilvánult, a törvény szellemének megfelelő ezen jogszabály szerint a versenytárs ama eslekménye, hogy lús, zsír, szalonna olcsóbb árúsítását hirdette és hogy a cikkeket az árú kelendőségének fokozása érdekében, verseny-célzattal, a hirdetésnek megfelelően valóban olcsóbban is adta, mint a versenytársai, önmagában nem tisztességtelen versenyeselekmény, minthogy azonban abból, hogy állandóan hangoztatta, hogy az iparostársaival letéteti a bárdot, őket kapálni küldi, mert vele versenyezni nem lehet, megállapítható, hogy az alperes az olcsó árúsítással versenytársainak szándékos károsítását előzolja és azok tönkretételére törekedett, versenye tehát tisztességtelenek minősíthető.

A „prima” minőségi megjelölés bárki által használható. A zsüri és választott bíróságok állapították, hogy a „prima” árumegevezés a kereskedelmi forgalomban a jobbinőségű árú megnevezésére általánosan használatos. Minthogy az árú minőségére utaló megnevezésre valamennyi versenytársnak szüksége van, a „prima” névnek kizárólagos használati joggal való lefoglalása közérdekelles. Ennélfogva a „prima” név még ez esetben sem képezheti egy vállalat kizárólagos árújegyét, ha a szakma, vagy a forgalmi körök egyes rétegei előtt a megjelölés valóban egy bizonyos meghatározott vállalatra utalna.

Elhunyt iparos gyermeke csak nagykorúságig őrzi az ipart a szülő jogán. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 130067—930. sz. leiratával elvi döntést hozott, mely szerint az elhunyt iparos kiskoru gyermekei vagy unokái javára a törvény által biztosított kivételes iparüzési helyzet csak nagykorúságuk eléréséig tart és az iparjogosítvány megszerzése szempontjából az ilyen kérelem is ugyanolyan elbírálás alá esik, mint bármely más nagykoru kérelme, tki ipart kíván őrzi.

Az azonnali elbocsátásra jogosító okot haladéktalanul kell érvényesíteni, mert ellenkező esetben az megbocsátottnak tekintendő. Nem késedelmes tehát a felbontási ok érvényesítése akkor, ha az az ok felmerülte és elbocsátása közlése közt oly rövid idő telt el, hogy annak tartama alatt a munkaadó megbocsátásra mutató magatartást nem is tudhatott. (K. II. 5381—1930. 1932. X. 6. Totth. — M. Törvények.)

Meghalt iparos iparának folytatása. Az 1929.XII. tc. 7. paragrafusra kifejezetten rendelkezik az iránt, hogy a kiskorúak iparfolytatási joga csak nagykorúvá válásukig tart. Nagykoru gyermek vagy unoka tehát nem folytathatja az elhalt iparos iparát, illetve, ha az elhalt iparos iparát folytató kiskorú gyermek vagy unoka nagykorúvá válik, az illetőnek az ipar folytatására vonatkozó joga megszűnik. A törvény értelmében az elhalt iparos ipara folytatásának joga a nagykoru gyermeket vagy unokát egyáltalán nem illeti meg, a törvény nem tesz különbséget a keresetképes vagy kerestképtelen avagy a eslekvőképes vagy eslekvőképtelen, esetleg korlátozott eslekvőképességű nagykorúak között. Egyébként is, az elhalt iparos ipara folytatásának jogát, mivel kivétel az alól a sza-

Láng Tibor

rádiolaboratóriuma.
Vállal átalakítást, javítást.
Olcsó gramofon erősítők.
Népszínház ucca 45. Telefon: 4-35-48.

bály alól, hogy az iparüzés személyes jog, megszorítólag kell magyarítani s abban nagykorú gyermekeket vagy unokát részesíteni még abban a sajnálatra méltó esetben sem lehet, ha az illető eszelekvőképtelen és keresetképtelen. (87.835—1929. K. M., 92.316—1927. K. M.)

A betegségélyezésre való igény azzal a nappal kezdődik, amikor a biztosításra kötelezett foglalkozásba lép. Konkrét esetből kifolyóan a közigazgatási bíróság 1525—929. K. B. szám alatt kimondta, hogy a biztosított anyának a leánya után felmerült kórházi ápolási költséget írtozik az OTI megfizetni, annak ellenére, hogy a biztosított any munkabálpése előtt beteg leánya már kórházban ápolás alatt állott, mert az any munkabálpése napjától számított 28 napi ápolási költség akkor is jár, ha az ápolás már a biztosításra kötelező foglalkozásba való belépése előtt kezdődött. Így kellett döntenie a közigazgatási bíróságnak, mert az any munkabálpése napjától megilletti a beteg családtágot az ápolás-r való jog. (Magyar Híradó.)

A munkaadó felelősége a versenyjog szempontjából. A zsűrik és választott bíróságok állandó joggyakorlata értelmében az üzletlajdonosa, illetve a vállalat birtokosa az alkalmazottjainak verseny-törvénybe ütköző cselekményeiért nemcsak vagyoni felelősséggel tartozik, hanem az alkalmazott által elkövetett cselekmények aanbahagyására is kötelezhető, csak nem tudja igazolni, hogy a cselekmény elkövetését rendes üzleti gondossággal sem előzhette meg. (Magyar Híradó.)

A népszövetségi megbízott jelentése.

Royal Tyler, a Népszövetségnek a magyar kormány mellett működő megbízottja, közölte legújabb jelentését az elmúlt költségvetési év eredményeiről és az ország gazdasági helyzetéről.

Elmondja ez a jelentés, hogy az elmúlt költségvetési év 141.1 millió pengő hiánnyal zárult, aminek kb. fele az állami közigazgatásra, a másik fele az állami üzemekre esik.

Nyugtalanító tünetként hivatkozik a népszövetségi megbízott arra a körülményre, hogy bár a Nemzeti Bank június havában a viszonyokhoz mért aranymennységeket adott el, mégsem volt képes külföldi tartozásait, illetőleg annak kamatszolgáltatásait a magyar állam transzferálni.

A közigazdaság egyéb tüneteit éppen csak számszerűen sorolja fel ez a jelentés, bár úgy érezzük, hogy ezek a tünetek sokkal nyugtalanítóbbak, mint az a körülmény, hogy az állam külföldi adósságának kamatait pengő összegekben záró számlára fizette le a Nemzeti Banknál, amely azt egyelőre kamatozó letétként kezeli.

Elmondja ugyanis ez a jelentés, hogy az 1932 első negyedébe na megelőző év hasonló időszakával összehasonlítva, a cukor fogyasztásánál 17 százalékos, a tejnél és a sörnél 8, a cipőnél és a háztartási cikkeknel 44 és a műselyemnél 12 százalékos visszaesés mutatkozik.

A forgalom visszaesése tehát katasztrófálisán komoly és ugyanakkor nem meglepő az, hogy ugyanezen időszak alatt az adó- és illetékhatrálék 239 millió pengőről 282 millió pengőre emelkedtek.

Emelkedtek még pedig az adó- és illetékhatrálék 20 százalékkal, számszerint 52 millió pengővel akkor, amikor ugyanezen hónapok alatt az állam kamatamnestiával és bírságelengedésekkel kísérte meg az adóhátrálék mobilizálását. Négy hónap alatt fejenként 6 pengővel, egy egész évre átszámítva tehát 18 pengővel emelkedett az ország minden egyes lakosának adóhátráléka.

Azt bizonyítja ez a körülmény, hogy a túladóztatás ma már katasztrófális, a fejenkénti adóteher évi 18 pengővel több, mint amennyit a lakosság elviselni képes.

De ez a 280 millió pengős adóhátrálék egyúttal azt mutatja, hogy az adóhátrálék legnagyobb része teljesen behajthatatlanná vált, mert hiszen a lakosság ma már folyó adóteherait sem képes megfizetni.

Akkor azonban, amikor az adóhátrálékoknak ez a nyilvántartása az állam számára többé bevételt aligha jelent és kizárólag arra alkalmas, hogy az adóköznél időnként intéseket lehessen kézbesíteni és foglalásokat vagy árveréseket elrendelni, nincs más út, mint a hátrálékok revideálása azona a módon, ahogyan azt az érdekképviseltek követelik, a behajthatatlan hátrálékokat törölni kell, a behajthatókra megfelelő részletfizetést kell engedélyezni.

Bécs idegenforgalma. Rendőri kimutatás szerint Bécs városába 4680 magyar érkezett júliusban. Duplájára nő ez a szám, ha az elszakított területekről felutazott magyarokat is számítjuk, akiknek ezrei mint rokonok és jóismerősök nagy számmal találkoznak odafönt, mert hisz a bécsi utazás lehetősége még mindig sokkal könnyebb számukra, mint a budapesti. Romániából 1319, Jugoszláviából 1237, Csehszlovákiából 7726 személy utazott júliusban Bécsbe, Svájból 1599, Itáliából 863, Angliából 959, Franciaországból 597, Németországból 7339, Oroszországból 59, Amerikából 4132. Összesen 44.489 idegen volt Bécsben. Közülük 39.761 szállóban, 768 penzióban, 166 sanatóriumban és 3794 magánlakásokban szállt meg.

Szorulásban szenvedőknél, az „Igmándi” víz válik be legjobban.

„Hattyú” Gőzmosó- és fehérneműkölesző vállalat (Bp., VII., Klauzál u. 8.) a legmodernebbül újonnan berendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

Minden kávés tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőroket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Ivánics János óraműves és ékszerkereskedő cég **Rákóczi út 9.**, ahol a legjobb órák és ékszerek a legolcsóbb árban kaphatók, óra és ékszerjavítások átalakítások jótállással eszközöltetnek.

Zwack likőrgyár elsőrangú gin-t és whisky-t hoz forgalomba, melyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti két cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez is páratlanok.

Kartársaink figyelmébe ajánljuk **Kronemer Dávid** márványipari üzemét, Budapest, X. Szállás uca 44. Telefon 41—2—43. Nevezett cég a főváros legelőkelőbb kávéházainak márványberendezéseit szállította eddig, miért is nagyon melegen ajánlhatjuk.

A kávés kartársak figyelmébe ajánljuk **Láng Tibor**, Népszínház uca 45. rádiólaboratóriumát. A legmegbízhatóbb cégek egyike a fővárosban.

A téli szezon kapcsán ajánljuk

kifünően bevált

teakeverékeinket

és pedig

Imperial teakeverékeinket
Royal teakeverékeinket
Lipton rendszerű
Prima kevert teánkat

amelyek friss termésű, elsőrendű indiai és kínai teafajtákból, bevált receptek szerint vannak összeállítva, speciálisan kávéházi és éttermi célok szerint kipróbálva.

Szállítható 12.50, 6 és 2.50 kg-os ládákban

Jamaica vágott angolrumot

50%-os és 60%-os minőségben, több esztendő vágás, legelsőrendű minőség.

BUDAPESTI KÁVÉESOK ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA

Beck's Beer

Budapesti Közponfi Általános Tejcarnok Részv.-Társ.

VII, Rottenbiller uca 31.

A főváros kávéházai, szállodái és kávémérésének szállítója. Tojás-osztály.

Telefon: J. 462-63, 462-64, 462-65, 323-07, 338-91
346-68, 350-16. Sürgőnycim: „Közte Budapest”

HAGGENMACHER
Nem hixlal

Állandóan dunántúli lámpázott és teatojás

WILHELM JÓZSEF
tojásnagykereskedő.

Bpest. I. Márvány u 44. Telefon 544—16.

A „MALÁTA-PEZSGÓ-SÖR”
HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉT S PÉNZT
EGYRÉSZEJT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBANYÁN.

Az eredeti **SIDOL** fém-, ablak- és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Gözl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

A legkivalóbb sörkülönlegesség **Szent István Porter sör**
a Polgári Serfözde gyártmánya

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ES FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Ovakodjunk az utánzásoktól!

Magyar játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR és FIAI

Budapest, VII, Rottenbiller uca 17
Telefon: J. 31—0—63, J. 45—3—71.
Alapított 1824.

Forgalomba hozza: BUDAPEST SZÉKES-FŐVÁROS ÁSVÁNYVIZ-ÜZEME.
TELEFON: AUTOMATA 530—03.
I. SZENT GELLÉRT RAKPART 1. SZAM.

„Harmatvíz” A Hungária Gyógyforrás szénsavval telített ásványvize